

Eduskunnan sosiaali- ja
terveysvaliokunta Asia: HE 16/2018 vp

**Barnavårdsföreningen i Finland r.f.:n lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja
terveydenhuollossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

Barnavårdsföreningen i Finland kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä 16/2018 eduskunnalle. Hallituksen esityksen mukaan äitiys- ja neuvolapalvelut tullaan siirtämään kunnilta maakuntien liikelaitoksille.

Barnavårdsföreningenin lausunto

Barnavårdsföreningen kehottaa eduskuntaa pyrkimään jatkossakin ylläpitämään laadukkaan ja yhdenvertaisen äitiys- ja lastenneuvonnan. Suomella on ainutlaatuinen, yhdenvertainen ja laadukas järjestelmä, joka tukee lapsen oikeuksia ja mahdollisuutta hyvin kasvuolosuhteisiin. Maamme toimiva äitiys- ja neuvolajärjestelmä on osoittanut suojelevansa lapsia ja olevansa kannattava investointi.

Lainsäädännön tulisi taata, että lapsen etu on aina etusijalla lasta koskevissa päätöksissä.

Barnavårdsföreningen panee erityisesti merkille, että esityksestä puuttuvat lapsivaikutusten ja kielivaikutusten arvioinnit. Nämä arvioinnit tulisi tehdä, ja niiden tuloksia tulisi kunnioittaa päätöksenteossa.

Haluamme erityisesti kiinnittää valiokunnan huomion seuraaviin kohtiin:

- Äitiys- ja lastenneuvolatyö on toimiva ja ennaltaehkäisevä toimenpide, jota tulisi jatkossakin tarjota maksutta kaikille raskaana oleville ja pikkulapsille.
- Suosittelemme, ettei palveluseleitä oteta käyttöön neuvolapalveluissa.
- Toimivaa ja tiivistä yhteistyötä lastenneuvoloiden ja varhaiskasvatuksen toimijoiden välillä ei saa vaarantaa eikä romuttaa. Esimerkkinä tästä voidaan mainita vuositarkastukset.
- On olemassa riski, että usean toimijan järjestelmä johtaa siihen, etteivät eri järjestelmät toimi yhteistyössä eikä kommunikaatio toimi. Näemme myös riskin kustannusten nousuun. Lopulta vaikeaan asemaan joutuu lapsi.
- On olemassa kohonnut riski, että yksityiset toimijat välttävät vaikeiden ja tarpeellisten keskustelunaiheiden puheeksi ottamista peläten, että asiakas (vanhemmat) katkaisee palvelusuhteen. Lapsen oikeus ennaltaehkäisevään perhetyöhön ja riittäviin tukitoimenpiteisiin tulisi taata.
- Jatkossa äitiys- ja lastenneuvoloita tulisi olla kaikissa kunnissa, ei vain kaikissa maakunnissa. Tämä sen takaamiseksi, että hoitoa annetaan lähellä perhettä. Kielelliset erityisratkaisut ovat välttämättömiä. Ruotsinkielisten ja saamenkielisten palvelujen saatavuus tulisi turvata.
- Lastensuojelua koskeva esitys sisältää useita epäselviä kohtia. Lastensuojelullinen työ ja sijaishuolto ovat monitahoisia ongelma-alueita, jotka vaativat erityistä osaamista ja valmiuksia. Esityksestä puuttuu muun muassa jälkihoito, ja on myös epäselvää, mitä valinnanvapaus kattaa. Yhteenvetona voi sanoa valinnanvapauden sopivan huonosti lastensuojelulliseen työhön.

